

6. Філіна С. В. Процесний менеджмент торговельних підприємств споживчої кооперації України : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Харків, 2016. 21 с.

7. Разу М. Л. Управление проектом. Основы проектного управления: учебник М. : КНОРУС, 2006. 768 с.

8. Морозов В. В., Чередніченко А. М., Шпильова Т. І. Формування, управління та розвиток команди проекту (поведінкові компетенції) : навч. посіб. Київ : Таксон, 2009. 464 с.

9. Гелей Л. О. Управління процесами у роздрібній торгівлі: вимоги до інструментарію підтримки управлінських рішень. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки»*. 2009. № 5. Т. 2. С. 265–268.

REFERENCES

Becker, J. et al. *Process Management: A Guide for the Design of Business Processes*. Berlin: Springer-Verlag, 2011.

Filina, S. V. "Protsesnyi menedzhment torhovelnykh pidpriemstv spozhyvchoi kooperatsii Ukrainy" [Process Management of Consumer Cooperative Trade Enterprises of Ukraine]: *avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.04*, 2016.

Helei, L. O. "Upravlinnia protsesamy u rozdrubnii torhivli: vymohy do instrumentarii pidtrymky upravlinskykh rishen" [Retail Process Management: Requirements for Management Decision Support Tools.]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho*

universytetu. Seriya «Ekonomiczni nauky», vol. 2, no. 5 (2009): 265–268.

Morozov, V. V., Cherednichenko, A. M., and Shpylyova, T. I. *Formuvannya, upravlinnia ta rozvytok komandy proektu (povedinkovi kompetentsii)* [Formation, Management and Development of the Project Team (Behavioral Competencies)]. Kyiv: Takson, 2009.

Razu, M. L. *Upravleniye proektom. Osnovy proektnogo upravleniya* [Project Management. Fundamentals of Project Management]. Moscow: KNORUS, 2006.

Repin, V. V., and Yelifеров, V. G. *Protsessnyy podkhod k upravleniyu. Modelirovaniye biznes-protsesov* [The Process Approach to Management. Modeling Business Processes]. Moscow: RIA «Standarty i kachestvo», 2009.

Rumyantseva, Ye. Ye. *Novaya ekonomicheskaya entsiklopediya* [New Economic Encyclopedia]. Moscow: INFRA-M, 2012.

Stratehiia rozvytku spozhyvchoi kooperatsii Ukrainy (2004-2015 rr.) [Strategy of Development of Consumer Cooperation of Ukraine (2004-2015)]. Kyiv: TsSSTU UKOOPSPILKA, 2004.

Willaert, P. et al. "The Process-Oriented Organisation: A Holistic View. Developing a Framework for Business Process Orientation Maturity". *International Conference on Business Process Management*. Part of the *Lecture Notes in Computer Science*, vol. 4714, 2007. 1-15.

УДК 001.895:658

JEL: O30; M11

СТРУКТУРНО-ЗМІСТОВНА ХАРАКТЕРИСТИКА МЕТОДОЛОГІЇ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ

©2019 КОЛЕЩУК О. Я.

УДК 001.895:658

JEL: O30; M11

Колещук О. Я. Структурно-змістова характеристика методології стратегічного управління інноваційністю підприємств

Метою статті є формування структурно-змістовної характеристики методології стратегічного управління інноваційністю підприємств у сучасних умовах глобалізації економіки. У роботі визначено, що сучасні економічні процеси на вітчизняних підприємствах знаходяться в стані недостатньо високої сприйнятливості до інноваційності, що вимагає більш високої ефективності шляхом підвищення рівня виробництва продукції та послуг за рахунок створення власних або використання залучених креативних технологій. Визначено, що головними проблемами стало розвинутої інноваційності вітчизняних підприємств є: зменшення рівня наукоємності виробництва; низький рівень розробки та впровадження інноваційності, відсутність дієвих державних програм з розвитку інноваційності; низький рівень використання механізму партнерства в реалізації інноваційних проектів; низький рівень соціальних гарантій для науковців та висококваліфікованих фахівців; низький рівень взаємодії між бізнесом і закладами вищої освіти тощо. Розглянуто етапи адаптивного, гнучкого та активного розвитку підприємств, які протягом розглянутого періоду розвивалися завдяки знанням. Сформовано філософський погляд на формування процесу інноваційності, ґрунтовано на знаннях, і запропоновано структурно-змістовну характеристику методології стратегічного управління інноваційністю підприємств.

Ключові слова: діяльність підприємств, методологія стратегічного управління інноваційністю підприємств, інноваційність, знання, пізнання.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-10-265-270>

Рис.: 3. **Бібл.:** 11.

Колещук Орест Ярославович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства та інвестицій, Національний університет «Львівська політехніка» (вул. Степана Бандери, 12, Львів, 79013, Україна)

E-mail: orest.y.koleshchuk@lpnu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8995-5206>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/S-4026-2017>

УДК 001.895:658

JEL: O30; M11

Колещук О. Я. Структурно-содержательная характеристика методологии стратегического управления инновационностью предприятий

Целью статьи является формирование структурно-содержательной характеристики методологии стратегического управления инновационностью предприятий в современных условиях глобализации экономики. В работе определено, что современные экономические

Koleshchuk O. Ya. The Structural-Contentive Characterization of the Methodology for Strategic Management of the Enterprises' Innovativeness

The article is aimed at formation of a structural-contentive characterization of the methodology for strategic management of the enterprises' innovativeness in the current conditions of globalization of the economy. The publication defines that modern economic processes in the national enterprises be

UDC 001.895:658

JEL: O30; M11

процессы на отечественных предприятиях находятся в состоянии недостаточно высокой восприимчивости к инновационности, что требует более высокой эффективности путем повышения уровня производства продукции и услуг за счет создания собственных или использования привлеченных креативных технологий. Определено, что главными проблемами устойчивого развития инновационности отечественных предприятий являются: снижение уровня наукоёмкости производства; низкий уровень разработки и внедрения инновационности; отсутствие действенных государственных программ по развитию инновационности; низкий уровень использования механизма партнерства в реализации инновационных проектов; низкий уровень социальных гарантий для ученых и высококвалифицированных специалистов; низкий уровень взаимодействия между бизнесом и вузами и т. п. Рассмотрены этапы адаптивного, гибкого и активного развития предприятий, которые в течение рассматриваемого периода развивались благодаря знаниям. Сформирован философский взгляд формирования процесса инновационности на основе знаний и предложена структурно-содержательная характеристика методологии стратегического управления инновационностью предприятий.

Ключевые слова: деятельность предприятий, методология стратегического управления инновационностью предприятий, инновационность, знания, познание.

Рис.: 3. **Библ.:** 11.

Колешчук Орест Ярославович – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры экономики предприятия и инвестиций, Национальный университет «Львовская политехника» (ул. Степана Бандеры, 12, Львов, 79013, Украина) **E-mail:** orest.y.koleshchuk@lpnu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8995-5206>
Researcher ID: <http://www.researcherid.com/S-4026-2017>

in a status of an insufficiently high susceptibility to innovation, which requires higher efficiency by increasing the level of production of products and services through creating their own or by using the available creative technologies, which can be involved. It is defined that the main problems of sustainable development of innovativeness of domestic enterprises are: reducing the level of scientific intensity of production; low level of development and implementation of innovativeness; lack of effective government programs to promote innovativeness; low level of use of the partnership mechanism in the implementation of innovative projects; low level of social guarantees for scientists and highly qualified professionals; low level of interaction between business and universities, etc. The stages of adaptive, flexible and active development of enterprises, development of which has involved knowledge during the period under review, are considered. A philosophical view of the formation of the process of innovativeness on the basis of knowledge has been formed and a structural-contentive characterization of the methodology for strategic management of the enterprises' innovativeness has been suggested.

Keywords: enterprises' activities, methodology for strategic management of the enterprises' innovativeness, innovativeness, knowledge, cognition.

Fig.: 3. **Bibl.:** 11.

Koleshchuk Orest Ya. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economics and Business Investment, National University «Lviv Polytechnic» (12 Stepana Bandery Str., Lviv, 79013, Ukraine) **E-mail:** orest.y.koleshchuk@lpnu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8995-5206>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/S-4026-2017>

У сучасному економічному просторі в умовах глобальної конкурентної боротьби, загострюються питання щодо формування ефективної діяльності підприємств, яка залежить від адаптивної, гнучкої або активної реакції на зміни зовнішнього середовища, навичок формування та впровадження стратегічного управління інноваційністю.

Сучасні економічні процеси на вітчизняних підприємствах знаходяться в стані недостатньо високої сприйнятливості до інноваційності, це вимагає більш високої ефективності інноваційності шляхом підвищення рівня виробництва продукції та послуг за рахунок створення власних або використання залучених креативних технологій.

Отже, підвищення активності стратегічного управління інноваційністю є суттєвим фактором розвитку вітчизняних підприємств, що стало б підґрунтям для зростання продуктивності праці, підвищення якості товарів та послуг тощо. Поширення ринкових відносин свідчить про те, що конкурентні переваги вітчизняних підприємств знаходяться в залежності від обраної ними векторної спрямованості стратегічного управління інноваційністю та унікальності методології щодо здатності до її ефективної реалізації.

Питаннями формування характеристики методології стратегічного управління інноваційністю підприємств займалися вітчизняні та зарубіжні науковці, а саме: Ансофф І. [1], Базилевич В. [3], Глушко Т. [6], Ратніков В. [8], Туган-Барановський М. [9] та інші.

Проте питання формування структурно-змістовної характеристики методології стратегічного

управління інноваційністю підприємств у сучасних умовах глобалізації економіки є досить актуальним і вимагає подальшого розвитку.

Мета статті – формування структурно-змістовної характеристики методології стратегічного управління інноваційністю підприємств у сучасних умовах глобалізації економіки.

Вітчизняні підприємства знаходяться перед об'єктивною необхідністю модернізації виробництва та переведенням його на інноваційно-векторні напрямки. Вітчизняні підприємства формують систему економіко-організаційних дій для досягнення поставлених цілей стратегічного управління інноваційністю. Науковці аналізують виклики наукових шкіл, як методологічного інтегратора досліджень стратегічного управління інноваційністю підприємствами. Вітчизняні підприємства втрачають рівень конкурентоспроможності на світових ринках за рахунок низького рівня продукування та впровадження процесу інноваційності та розуміють умови жорсткої конкуренції в умовах глобалізації економіки. Розробка фундаментальних принципів і методологічних основ стратегічного управління інноваційністю підприємств у цих умовах є необхідністю для підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств.

З розвитком індустріалізації підприємства проходили значний шлях інноваційного розвитку. Етапи адаптивного, гнучкого та активного розвитку підприємств наведено на *рис. 1*. На всіх етапах розвитку підприємств головним виступали знання.

Рис. 1. Етапи адаптивного, гнучкого та активного розвитку підприємств

Головними проблемами сталого розвитку інноваційності вітчизняних підприємств є: зменшення рівня наукоємності виробництва; низький рівень розробки та впровадження інноваційності, відсутність дієвих державних програм з розвитку інноваційності; низький рівень використання механізму партнерства в реалізації інноваційних проектів; низький рівень соціальних гарантій для науковців та висококваліфікованих фахівців; низький рівень взаємодії між бізнесом і закладами вищої освіти тощо.

Формування стратегічного управління інноваційністю підприємств з метою забезпечення ефективної діяльності підприємства пов'язано з необхідністю вирішення найскладніших методичних, а в деяких випадках і методологічних проблем. Інноваційність вимагає від працівників підприємства формування додаткових креативних знань, які їм не властиві у звичайних ситуаціях. Додаткові витрати часу, ресурсів і сил при формуванні процесу інноваційності повинні компенсуватися, відповідно, керівництву підприємства необхідно створювати особливі умови, які б забезпечували умови для мотивації персоналу до процесу інноваційності шляхом використання знань (рис. 2).

Наукове філософське пізнання формування методології стратегічного управління інноваційністю підприємств (рис. 3) враховує часову структуру та технологію виконання і ґрунтується на:

- ✦ використанні емпіричних методів (спостереження, вимірювання та науковий експеримент);
- ✦ застосуванні характеристик (особливості, принципи, умови та норми діяльності);
- ✦ використанні теоретичних методів (аналіз, моделювання, синтез та аналогія);

- ✦ використанні пізнавальних основ (філософія, логіка, психологія тощо);
- ✦ вирішенні гносеологічних проблем (предмет, об'єкт, суб'єкт, форми, засоби тощо);
- ✦ формуванні системи принципів (відносності, науковості, практичності, розвитку тощо).

Методологія стратегічного управління інноваційністю має три форми:

- ✦ гіпотеза (наукове передбачення на рівні загальної теорії, в основі якої є теорія та відкриті на її основі закономірності та причинно-наслідкові зв'язки функціонування та розвитку досліджуваних об'єктів);
- ✦ прогноз (має значно велику визначеність, тому що ґрунтується не тільки на якісних, але і на кількісних параметрах, а тому дозволяє характеризувати майбутній стан об'єкта також і кількісно, має більшу ступінь вірогідності);
- ✦ план (представляє собою постановку точно визначеної мети та передбачення конкретних, детальних подій досліджуваного об'єкта, фіксують шляхи та засоби розвитку відповідно до поставлених завдань, обґрунтовують прийняті управлінські рішення, має визначеність завдань, найбільшу конкретність і визначеність).

Застосування методології стратегічного управління інноваційністю підприємств має основні відмінні направленості: визначається потенційна оцінка здатності реалізації на кожному етапі формування стратегії управління інноваційністю; ітерація між потенційними можливостями реалізації на кожному ступені стратегічного процесу, що дозволяє збільшити ступінь свободи в цілях отримання більшої віддачі; готовність сприйняття споживачами обраної стратегії управління інноваційністю.

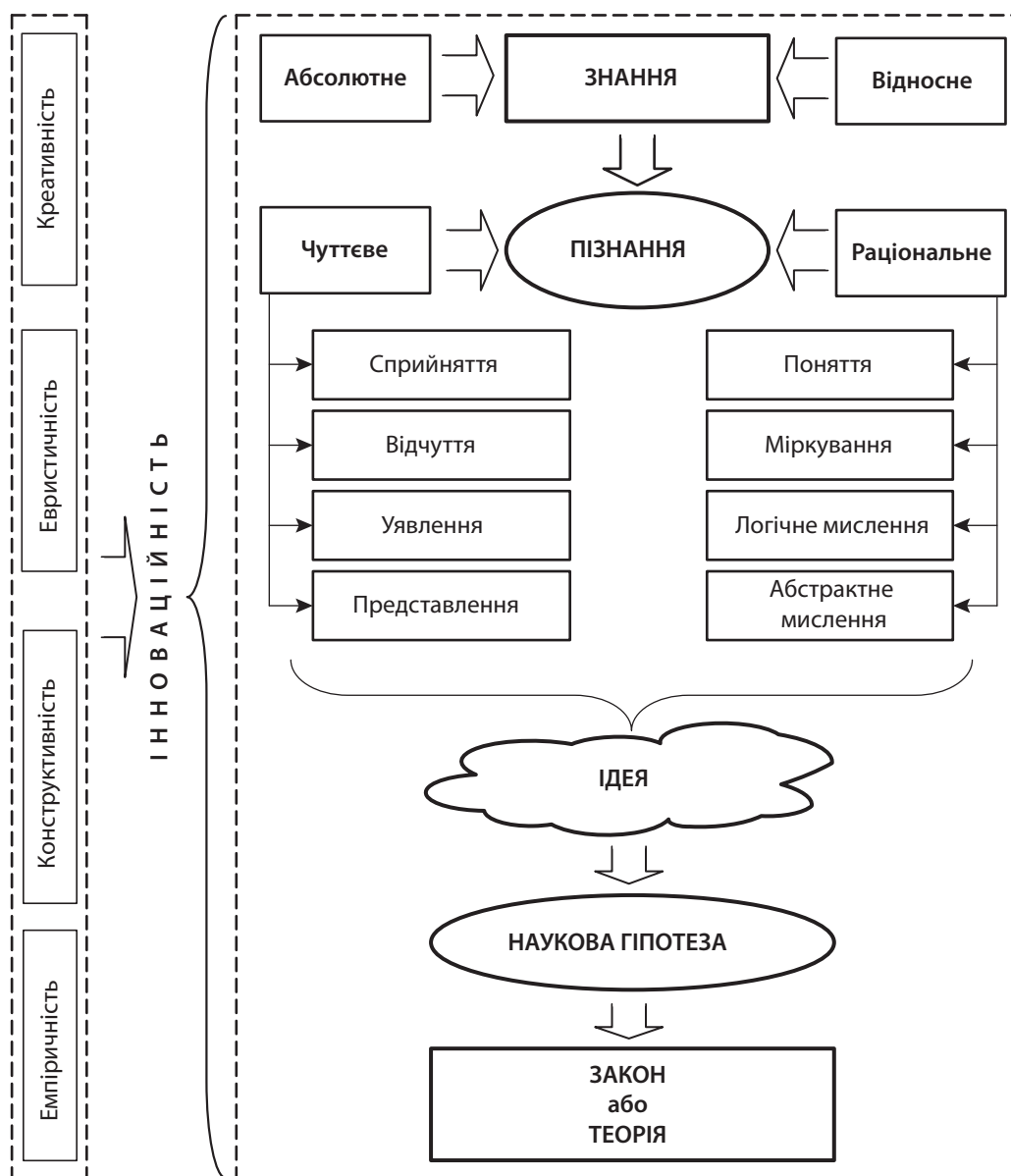

Рис. 2. Філософський погляд формування процесу інноваційності

Особливості стратегічного управління інноваційністю підприємств полягають у:

- ✦ недостатній розробленості напрямів наукових досліджень, пов'язаних з оцінкою інноваційності;
- ✦ необхідності вдосконалення законодавчої та інформаційної баз інноваційності;
- ✦ багатовекторності ефекту від впровадження процесу інноваційності, який стосується не тільки фінансів, але може мати і соціальні, екологічні та інші наслідки;
- ✦ розробці компромісних рішень між учасниками процесу інноваційності;
- ✦ швидкому реагуванню на зміни ендogenous та екзогенного напрямку шляхом розробки нових або модернізації реалізованих проектів інноваційності.

ВИСНОВКИ

Таким чином, у результаті проведеного дослідження було виявлено, що сучасні економічні процеси на вітчизняних підприємствах знаходяться в стані недостатньо високої сприйнятливості до інноваційності, що вимагає більш високої ефективності процесу інноваційності шляхом підвищення рівня виробництва продукції та послуг за рахунок створення власних або використання залучених креативних технологій.

Розглянуто етапи адаптивного, гнучкого та активного розвитку підприємств, які протягом розглянутого періоду розвивалися завдяки знанням. Сформовано філософський погляд на формування процесу інноваційності на основі знань та запропоновано структурно-змістовну характеристику методології стратегічного управління інноваційністю підприємств. ■

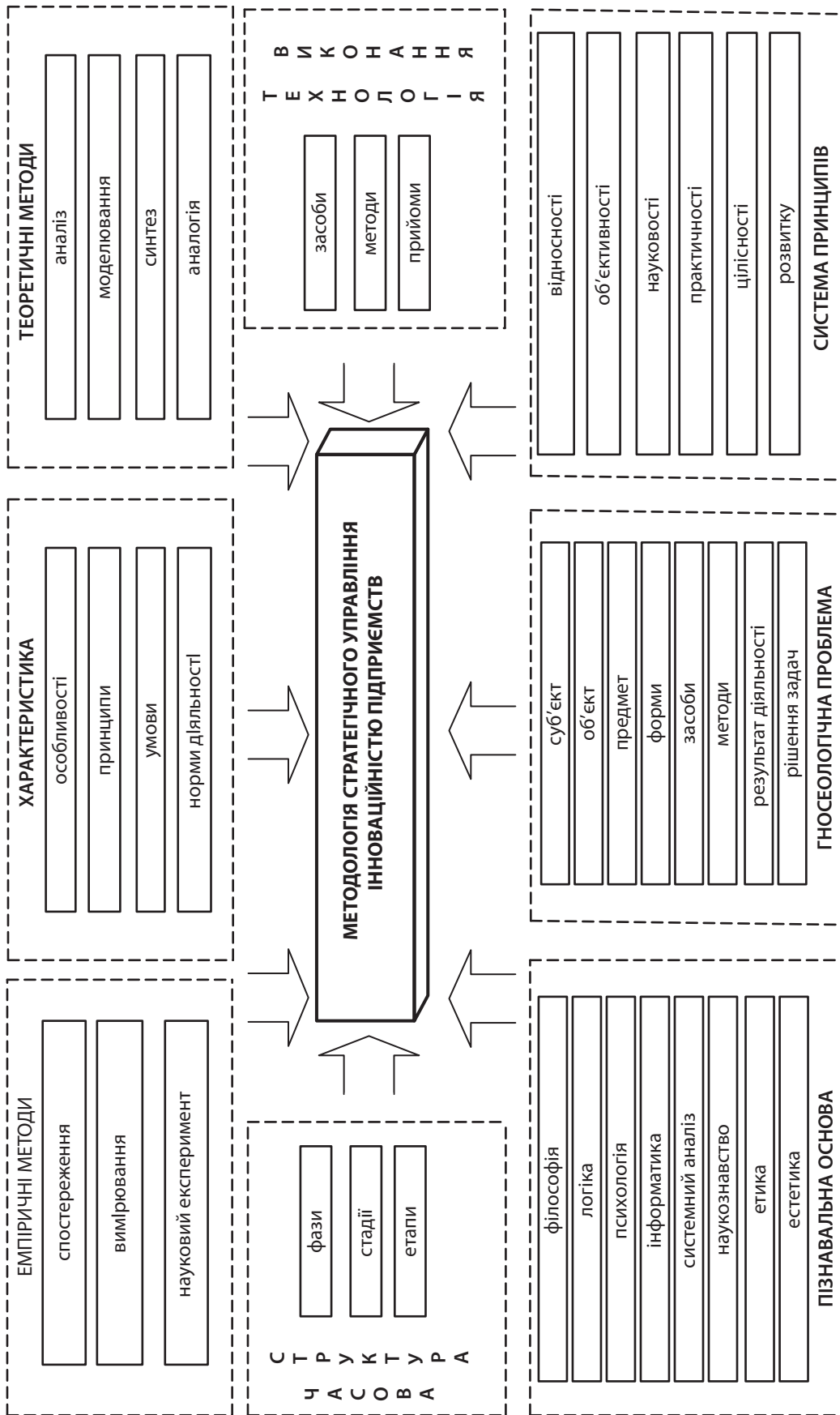

Рис. 3. Структурно-змістова характеристика методології стратегічного управління інноваційністю підприємств

ЛІТЕРАТУРА

1. **Ансофф И.** Новая корпоративная стратегия. СПб. : Питер, 1999. 416 с.
2. **Бабінська С. Я.** Концепція інформаційного забезпечення інноваційного проекту та етапи її реалізації. *Бізнес Інформ*. 2017. № 1. С. 61–66.
3. **Базилевич В. Д., Ільїн В. В.** Метафізика економіки : монографія. Київ : Знання, 2007. 718 с.
4. **Блауг М.** Экономическая мысль в ретроспективе : учебник / пер. с англ. М. : Мысль, 2005. 253 с.
5. **Булгаков С. Розмисли.** Творча спадщина у контексті ХХІ століття / за ред. В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2006. 903 с.
6. **Глушко Т. П.** Філософія економіки: структурно-методологічний аналіз : дис. ... канд. філос. наук : 09.00.03. Київ, 2006. 182 с.
7. **Прохорова В. В.** Особливості процесу формування та реалізації управління економічним розвитком підприємств // Актуальні проблеми соціально-орієнтованої економіки : кол. моногр. за ред. Прохорової В.В. Харків : Видавництво «Смугаста типографія», 2017, С. 228–238.
8. **Ратніков В. С.** Основи філософії науки і філософії техніки : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2012. 291 с.
9. **Туган-Барановський М. І.** Основи політичної економії / наук. ред., автор передмови і вступ. ст. Злупко С. М. Львів : Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2003. 628 с.
10. **Философия экономики : учеб пособие для высш. учеб. заведений / Отв. ред. С. В. Синяков.** Киев : Альтерпрес, 2002. 384 с.
11. <https://uk.wikipedia.org/wiki>

REFERENCES

Ansoff, I. *Novaya korporativnaya strategiya* [New Corporate Strategy]. St. Petersburg: Piter, 1999.

Babinska, S. Ya. "Kontsepsiia informatsiinoho zabezpechennia innovatsiinoho proektu ta etapy yii realizatsii" [The Conception of the Information Management of Innovation Project and the Stages of its Implementation]. *Biznes Inform*, no. 1 (2017): 61-66.

Bazylevych, V. D., and Ilin, V. V. *Metafizyka ekonomiky* [Metaphysics of Economics]. Kyiv: Znannia, 2007.

Blaug, M. *Ekonomicheskaya mysl v retrospektive* [Economic thought in Retrospect]. Moscow: Mysl, 2005.

Bulhakov, S. *Rozmysly. Tvorcha spadshchyna u konteksti XXI stolittia* [Reflections. Creative Heritage in the Context of the 21 Century]. Kyiv: Znannia, 2006.

Filosofia ekonomiki [Philosophy of Economics]. Kyiv: Alterpres, 2002.

Hlushko, T. P. "Filosofia ekonomiky: strukturno-metodolohichniy analiz" [Philosophy of Economics: Structural and Methodological Analysis]: *dys. ... kand. filoz. nauk : 09.00.03*, 2006.

Prokhorova, V. V. "Osoblyvosti protsesu formuvannia ta realizatsii upravlinnia ekonomichnym rozvytkom pidpriemstv" [Features of the Process of Formation and Implementation of Management of Economic Development of Enterprises]. In *Aktualni problemy sotsialno-orientovanoi ekonomiky*, 228-238. Kharkiv: Vyd-vo «Smuhasta typohrafiia», 2017.

Ratnikov, V. S. *Osnovy filosofii nauky i filosofii tekhniky* [Fundamentals of Philosophy of Science and Philosophy of Technology]. Vinnytsia: VNTU, 2012.

Tuhan-Baranovskyi, M. I. *Osnovy politychnoi ekonomii* [Fundamentals of Political Economy]. Lviv: VTs Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka, 2003.

<https://uk.wikipedia.org/wiki>